

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

48. szám.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Vasárnap, július 21.

Lombroso a politikában.

Szegény Lombroso! Amikor a modern olasz büntetőjogi iskola élére állott a született bűnös és a korlátozott büntetőjogi felelősség tanáival, dehogyan hitte és látta volna előre, hogy még mire fogják felhasználni az ő tudományát. Legujabban a politika kopogtat a törvényszéki szakértők ajtaján, amelyet Lombroso a humanizmus, a tudomány és az igazság számára akart megnyitni. Klasszikus bizonyosság erre Kovács Gyula esete.

Közvetlenül a képviselőházi merénylet előtt Kovács Gyula, a merénylő képviselő, mint ismeretes, a királyhoz levelet intézett, melyben arra kérte a felséget, hogy védje meg a parlamentet az elnök erőszakossága ellen. A levelet most a kabinetiroda minden megjegyzés nélkül elküldte a miniszterelnökségnek, a mely az igazságügyi miniszter útján az ügyészséghez juttatta. Ez kiadta a levelet a vizsgálóbíróknak, azzal az indítványgyal, hogy állapítsa meg, milyen körülmények közt írta és küldte el Kovács Gyula a levelet. Ugyancsak az ügyészség indítványára elrendelte a vizsgálóbíró Kovács Gyula elmeállapotának megfigyelését. A megfigyelést dr. Ajtay Sándor és dr. Németh Ödön egyetemi professzorok végzik, akik e célból Kovács Gyulát a gyűjtő-fogházban napról napra meglátogatják.

Alljunk meg ennél az esetről egy pillanatra, mert egyike a legmulatságosabbaknak. A vádlott elmebeli állapotának a megvizsgálását rendszerint a védőügyvéd kéri, hogy a védettjét megszabadíthassa a büntetőjogi felelősség alól. A Kovács Gyula esetében a védő szóhoz sem juthatott, mert az ügyészség hivatalból rendelte el a merénylő képviselő elmeállapotának megvizsgálását.

Mekkora humanitás! Milyen nagylelkűség, milyen pártatlanság és igazságosság nyilvánul meg ebben! Maga a vád előzi meg a védelmet egy indítványban, amely rendszerint a vádlott javára szokott szolgálni.

Es mégis ez az előzékenység, ez a sietség gondolkodóba ejti az embert. Vajon igazán a vádlott javára akar-e szolgálni? Kovács Gyula levelet írt a királyhoz, amelyben ünnepies tiltakozását jelenti be Tisza erőszakosságai ellen. E miatt a

levél miatt most meg akarják figyeltetni.

Vajon ha valaki azzal a kérésrel fordult volna a királyhoz, hogy az ország érdekében figyeltesse meg magának gróf Tisza Istvánnak az elmebeli állapotát, az ügyészség, a szakértők és a hivatalos apparátus, sietett-e volna ennek a felhívásnak eleget tenni?

Ha Kovács Gyulát megfigyeltetik, miért nem Tisza Istvánt is, akinek a tettei néha nagyon is magukra vonták az elmeorvosok figyelmét? — Hol van itt az igazságszolgáltatásnak az a bizonyos bekötött szeme, amely nem nézi, hogy egy gróf vagy egy egyszerű képviselő áll-e előtte?

Es hová lesz az alattvalók kérvényezési joga, ha egy alázatos folyamodás miatt, amelyben valaki hazafias aggodalmát fejt ki, nyomban az orvosszakértők jelentkeznek, hogy megvizsgálják a folyamodó elmebeli állapotát?

Maga Lombroso is keserűen kacagna, ha még érne, hogy mi mindenre jó az ő tudománya és az ő igazságszeretete.

Régen ha valaki igazat mondott, vagy irt alkalmatlan időben, betörték a fejét. O, ma sokkal humanusabban és előbb megvizsgálják a fejét, hogy beszámítható állapotban van-e. Így is lehet vezetni az igazság sújtó villámát, ha ártalmára van egy kormányrendszernek.

Véderőnovella készül?

Az önkéntesi jog megcsorbitása.

Mig gróf Tisza István elvakult fenhéjással hirdeti, hogy azzal a csinynyel, melylyel átlopta a parlamenten a véderőjavaslatot, korszakot alkotó szolgálatot tett a monarchiának is, a nemzetnek is; azok a költők, melyeket szolgálni akart, a dühtől reszketve forgatják a véderőnovella lapjait. Bécsben nagyon elégedettek a botcsinálta reformmal s mint onnan jelentik, komolyan foglalkoz-

nak a véderő-novella gondolatával.

Ennek a tervnek igen érthető a magyarázata. A véderőjavaslatokkal szemben tömérdek kívánság merült fel, melyek közül sokhoz a magyar kormány is hozzájárult, az osztrák miniszterek is tettek kötelező ígéretek. Azon a hírhedt július 4-iki ülésen azonban — először, másodszer és harmadszor! — változatlan szövegében ment át a javaslat. Minden módosítási óhajítás a kutba esett s egész légió jogos érdekek sérelme Tisza honmentésének a következtése. Minden egyébtől azonban eltekintve, az önkéntesi jog körül foglal magában az új törvény drékói rendszabályokat s a többi közt eltörli az önkéntesi vizsgák intézményét. Eadig, ha valaki letette az önkéntesi vizsgát, megkapta ezt a kedvezményt, ha nincs is középiskolai érettségi bizonyítványa. Az új törvény megszavazása után erről már nem lehet szó. Már pedig amonarkia két államában az utolsó évtized körülbelül nyolcszáz fiatalember fogott az önkéntesi vizsga előkészületeibe. Ezeknek sejtelve sem lehetett arról, hogy Tiszából júliusban egyszerre kitor a próféta s megmenti a dinasztit. Valamennyi szeptemberben próbálkozott volna meg a vizsgával s legalább négyszáz közülük szerencsésen át is esik rajta. Jogosan kérdezzük tehát ezek, hogyan jutnak ahhoz, hogy az önkéntesi vizsgára való előkészülettel is elvesztettek egy esztendő s most mégis két, esetleg három évet szolgáltathatnak, ha a véderő-törvénynek a két évi szolgálatra vonatkozó reformjának életbeléptetését a terv szerint az átmeneti intézkedésekkel elodázzák.

Nagy csomó egzisztenciáról van szó, tehát érthető az izgatott elégedetlenkedés. Azt követelik, hogy legalább még kétszer, 1912 október és 1913 februárjában átmenetileg engedjék meg az önkéntesi vizsga letételét. Tegnapig 120 felfolyamodást adtak be ebben a kérdésben a kabinetirodához s ma a jogaitól ilyen vártatlan módon megfosztott fiatal emberek szülői az akció megbeszélésére gyűlést is tartottak Bécsben. De ezzel a mozgalommal együtt hangoztatják az osztrák sajtóban azt a kívánságot is, hogy a hadvezetőség véderő-novellával segítsen a javaslat hiányain. Ha a hadügyminiszter belátja az óhajítás jogosságát, akkor öszre esetleg a magyar parlamentben — új véderővitára lehet kilátás.

Szilágyvármegye

alkotmányvédő bizottsága.

Zilahról jelentik: A szilágyvármegyei ellenzék a legutóbbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a kormány bemutatkozására vonatkozó határozatnál pár szavazattal vereséget szenvedett.

A Wesselényiek vármegyéje mindig erős básztyája volt a magyar alkotmánynak s hogy hasonló határozat többé meg ne szegyenítse a hazafias vármegyét, politikai függetlenség nélkül a vármegye függetlenebb bizottsági tagjai értekezletre gyűltek össze és dr. Bölöni Zoltán indítványára megalakították a szilágyvármegyei alkotmányvédő bizottságot.

Elnöknek egyhangú lelkesedéssel idősb báró Wesselényi Miklós koronáért választották, alelnökké: báró Kemény Árpádot és dr. Kaizler Györgyöt.

A vidéki bizottságok tagjai lettek: Tasnádon: Sántha Dezső és dr. Kósa Béla; Szilágysomlyón: Simay Miklós és Moni Gyula; Krasznán: Domogány János; Zilahon: dr. Bölöni Zoltán és Kiss Ernő; Zsibón: ifj. báró Wesselényi István és Brandt Viktor.

Dr. Kósa Béla indítványára kimondotta a megalakult bizottság, hogy a vármegyei tisztviselőválasztásoknál közelebből gyakorlatba jött visszaszólás állapotnak, miszerint egyes állásokat elnyerni óhajtók a választás előtt jóelőre sorba keresték fel irásban s személyesen a bizottsági tagokat és azok szavazataira nézve mintegy előleges ígéretet zsaroltak ki, megszüntetni kívánja és tagjai kötelezik magukat, hogy jövőre szavazataikat előre el nem ígérnek, csakis olyan pályázatok mellett foglalnak állást, a kiket az állásokra az alkotmányvédő bizottság kijelöl.

Ezzel többek között azt a célt is eléri az alkotmányvédő bizottság, hogy a vármegye tisztviselői nem lesznek a mindenkor kormányok szolgálékü hívei, hanem olyanok, a kik hazafias meggyőződésüknek a közgyűléseken szavazatukkal is kifejezést mernek adni.

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerezhetők be.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomertalajosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.

Kapható Debreczen és vidékén minden

Igmándi keserűvíz

gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben.

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

A középiskolai oktatás és a tanárok.

Az ország különböző vidékein működő tanári körök és a fővárosi tanár egyesületek reformtervezései egy mederbe terelődnek mindinkább s a fölvetett ezerféle kérdés, javító és reformindítvány kezd már a forrongás, buzogás állapotából az egyféle, helyes fölfogás nyugalmi helyzetébe kerülni. Az érettségi vizsgálat reformja, a testnevelés ügye, a föld- és természetrajz-tanítás óra többlettel járó reformmunkálatai, a keresztény, latin auktorok megismertetésének nem kis érdekű eszméje s a fizikai és matematikai oktatásnak beható és kiterjedtebb elrendezése, hogy csak a vezérrányokat említsük, mind olyan elmunkálatok, melyek már az aktualitás küszöbére jutottak s nem sokára a közoktatás helyesebb irányításában s a közműveltség emelésében fognak érett kalászkokat termelni.

Csak az a baj, hogy a tanárok egyetemes véleményének a kultusz-ministeriumi főbb fórumok előtt még mindig nincs meg az a súlya és jelentősége, aminek a dolog természete szerint lennie kellene. Sok helyes intézkedés történt már a tanárság jól fölfogott érdekében a felsőbb körökben eddig is, való, de addig nem jutottak el, hogy az általánosan helyesnek talált konkrét javaslatokat és eszméket az életbe vinni merészeljék. Nem azokról a reformokról értjük ezt, amelyek megvalósítása a törvény kereteinek változtatását hozza magával, hanem azokról, melyek a létező törvény keretein belül, sőt annak folyományaképp volnának megvalósíthatók. Ezekhez tartozik a tanári státusnak törvényileg kimondott rang osztályi megharmadolása, mely még mindig nem hajtatott teljesen végre és féltő, hogy az eddigi megszorított keretek a jövőben még jobban meg fognak merevedni.

Van ugyan még néhány kisebb jelentőségű sérelme a tanárok egyetemének, (mint a senior-rendszer negligálása az igazgatói kinevezésekben, a nyugdíjalapok státusának nyilván tartásában jelentkező visszasságok, stb.), de ezek olyan természetűek, — hogy csekély jóakarattal és figyelemmel könnyen orvosolhatók.

Nagyjelentőségű eseménye az elmúlt tanév mozgalmi közül, hogy a tanárok özevegéit és árváit segítő országos egyesület immár megalakult és a megígért államsegítséggel meg is kezdheti áldásos működését.

A politikai helyzet.

A vidékről igen figyelemreméltó hírek érkeznek. A munkapárti képviselők közül igen sokan egyre-másra kapják a felhívásokat kerületeikből, hogy lépjenek ki a pártból, különben bizalmatlanságot szavaznak nekik. Több hkerületben már elő is készítik a népgyűléseket, amelyeken a bizalmatlansági határozatok el fognak hangzani. Arról természetesen szó sincs, hogy ezekbe a kerületekbe

az illető munkapárti képviselők elmenjenek beszámoló beszédek tartani.

Az új véderőreform alapján már küszöbön állnak a sorozások. Amint értesülünk azonban, az illető katonai sorozási bizottsági közegek még nem kapták meg az utasítást a sorozások mikéntjére vonatkozólag. A véderőreform megszavaztatása körüli Tiszaféle elnöki pucscs oly váratlanul érte ugyanis a katonai igazgatási köröket, hogy még eddig nem tudtak gondoskodni az adminisztratív intézkedések egész tömegéről. A június 4-iki pucscsnak kellemetlen hatásait egyébként feszegetik odaát Ausztriában is. Amint a «Zeit» tegnapi számában írja, nagy az elkeseredés, hogy a véderőreformon a magyar parlamenti viszonyok folytán nem lehetett megcsinálni igen sok szükséges és az osztrák kormány által is megígért módosítást. Ennek folytán igen sokan szenvednek indokolatlan sérelmet is. Sürgetik ennéltojva, hogy mielőbb novelláris uton törvényi intézkedés a véderőtörvényben megmaradt hibák és sérelmek orvoslására. Természetes, hogy e fontos javaslatnak törvénytelen és inparlamentáris uton való megszavazása által az összes hibák és sérelmek nálunk is megmaradtak a törvényben.

A kormány által sugalmazott bécsi «Politische Korrespondenz» ma foglalkozik Beöthy Pál abádszalóki beszédevel s azt a valótlanágot írja, — hogy az a beszéd az ellenzék erős benyomást gyakorolt. Majd hencgő módon azt írja, hogy a kormánynak s pártjának nincsen oka semmit sem megbánni s ha az ellenzék nem akarja másképen, ószre a mandátumfosztó javaslatból törvény lesz. S míg egyfelől ezzel a lejáratott mumussal ijesztgeti az ellenzékét, másrésztől felhívja, hogy ösztől kezdve vegyen részt a rendes tanácskozásokon. Az ut erre nyitva áll.

Kik kapnak

családi pótlékot.

Megérkezett végrehajtási utasítás.

Az állami és törvényhatósági családi tisztviselők anyagi helyzetének javítása céljából a kormány családi pótlékot utalványoz a tisztviselőknek. A családi pótlék kiutalványozását illetőleg aggodalmak merültek fel különösen azoknak a tisztviselőknek sorában, akik, bár nőtlenek voltak, mégis egész családot tartottak el.

Érdekes és — azt hisszük — az egész vonalon megnyugtató lesz az a híradás, hogy megérkezett Debreczenbe a családi pótlékra vonatkozó végrehajtási utasítás, amely kimerítően felsorolja a családi pótlékra jo-

gosultakat és érdekes adatokat tartalmaz.

A tisztviselők családi pótlékukra való igényüket a hivatalfőnökknél tartoznak bejelenteni, illetve a hivatalfőnökük tján kérnők kell a pótlék utalványozását. A hivatalfőnököknek meg kell győződniök afelől, hogy a bejelentés, illetve a kérelem adatai megfelelnek-e az igazságnak és ezért vagyoni felelősség terheli őket.

Hamis adatok bejelentése, vagy a jövőben a családi pótlékot megszüntető körülmények elhailgatása, vagy késedelmes bejelentés, ha abból a kincstárra kár származik, fegyelmi vétség.

Érdekes rendelkezéseket tartalmaz a végrehajtási utasítás arra vonatkozólag, hogy nem csupán a törvényes gyermekek után tarthatnak a tisztviselők családi pótlékra igényt, hanem a törvénytelen gyermekek után is, ha azok a tisztviselővel egy háztartásban laknak. Azonkívül, ha a törvényes életkort a gyermek be nem töltötte. (21 éven túli gyermekek után is kap családi pótlékot, ha a gyermeknek önálló jövedelme nincs és a családi háztartásban van.) Ezeket az esetekben külön fölterjesztés nélkül, egyszerű bejelentést kell tenni.

Kérelmezni kell a családi pótlékot a következő esetekben: a törvényes életkort (21) évet meghaladó gyermekek után, az alkalmazottnak testvére, szülője és nagyszülője után, ha ezek önálló keresettel nem bírnak és vele vannak egy családban. A házastárs testvére, szülője és nagyszülője után, ha a tisztviselő családjában élnek és sem vagyonuk nincsen, sem önálló keresettel nem bírnak. Az alkalmazott testvérenek házastársa, teljes árvaságra jutása szülőjének, unokájának, testvérenek elvesége, testvérenek árva gyermeke, az örökbe fogadott vagy nevelt gyermekek után. Mindezek után a tisztviselő, illetve alkalmazott családj pótlékot kaphat, ha ezt bejelenti és fölterjesztés után kéri.

A pótlék kijutására való jog azon negyedév első napjától számítódik, amely negyedévben az alkalmazott megszerzi igényét. Hogy egy példát mondjunk: ha valakinek szeptember végén lesz gyermeke, a negyedév első napjától, vagyis július 1-től kezdve kapja meg apja visszamenőleg a szeptemberben született gyermek után a családi pótlékot.

Családj pótlékot kaphat a tisztviselő mindazokban a kivételes esetekben is, ha vele nem egy háztartásban élnek az említett hozzátartozók. Megadják ezt is kivételes, méltánylást érdemlő esetekben azonkívül akkor, ha az illető valamelyik győjtő intézetben van elhelyezve.

Orth János hagyatéka.

Orth János grunndeni kastélyai, — ezek a masszív és monumentális épületek, amelyek a 13—14-ik században épültek, történelmi nevezetességük és népszerűbb minden egyéb okon kívül legutolsón tulajdonosuk személyéért is. Két kastély volt itt a főhercegnek, amelyek az ötvenes években épült toscanai villával egyetemben az ősszel eladásra kerülnek.

Szinte ritkaságszámba megy az ilyen birtok, mely annyiszor változtatta volna a tulajdonosát, mint ez. Sohasem öröklődött generációkon át. Gyors iramban s változatos sorrendben cserélte fel a gazdáit. Az építés időpontja bizonytalan, az építetője ismeretlen. A régebbi épület, a tavi kastély, mely a festői szépségű szigeten fekszik s egy régi hid köti össze a szárazfölddel — állítólag a tizenkilencedik században épült egy régi római várkastély maradványaiából.

A ma már szinte mondaszerű főherceg nagy ragaszkodással csüggött ezen a birtokon, amelyet a legnagyobb mügonddal rendezett be. Orth János igazi amatőr volt, aki a gyűjtők igazi szenvedélyével néha több napig tartó utakat tett, hogy egy érdekes darabnak birtokába jusson. — Mint gyűjtő szinte fáradhatatlan és kielégíthetetlen volt. A kis étterem pompás szekrényei, csodás nürnbergi kályhája, s menyészburkolása a benedekrendiek schramsteini kastélyából származik. Olaszországról hozta magával a nagy étterem arany-bronz kandallábereit, amelyek csodás nagyságúak. Ezt a termet inkább látványosságnak szánta, mint praktikus célra. Ő maga sohasem használta. A maga nagy egyszerűségében valamelyike gyszerű kis szobában szokott étkezni, sőt a nagykonyhát sem használták soha az ő számára. A kastély legszebb része talán a nagy étteremmel szomszédos fegyvertér. A hatalmas portál 16. századbeli szobrász munka, a tramskirchener kolostorból származik. A gyűjteményben ott látható a toscanai ház hadiszülője, néhány lobogó a svéd háboruk idejéből, sok régi fegyver és kincz szerszám. A falon függő képek, amelyekben Strahlam, a főherceggel baráti viszonyban álló festőművész, a parasztháború érdekes jeleneteit ábrázolta, a főherceg utmutatásai és terveit nyomán készültek. S a hatalmas szekrének és pompás fegyverek között csöndes fülkékben kegyelmes pamlagok teszik változatosabbá a terem berendezését. Egy kis asztalkán gyönyörű takaró. Bár régi színekben készült, mégis Orth János idejében új volt. Olyan fáradtsággal járó munka, amelyre csak a nagy szeretet képes.

A főherceg sokoldalú képzettségének és tudásának legjobb bizonyítéka a könyvtár, amelyről sajtószertű jegyzéket készített. Nemcsak érdekes nyomtatványokat gyűjtött itt össze Orth János, ahnem értékes beütési táblákat is. Egyik asztalon fényképalbumok fekszenek, a főherceg inicialéival. Világtörténet van bennük — Orth János korának története. — Egy consoleon jóbarátainak fényképei egyszerű keretben. A zongorán, a harmónium mellett — a főherceg kiváló muzsikusként — egy himnusz. Az utolsó ajándék, amelyet a főherceg kapott.

Egyszerű falépcső vezet le az ud-

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyfürrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz. — Kapható ásványvízforrásoknál és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-fürrás-Világ, Badagost, V. Rudolf-parkpart 8.

varra, ahol vidáman csobog az a kut, amely egykor Komárom város tulajdona volt. A falakat évszázados repkény futja be s a repkényen százsámra röpködnek és énekelnek a madarak, mintha a hely örökkévalóságát hirdetnék. Tulajdonosok jönnek és mennek, a két kastély azonban tovább is áll, csak a falakra rakott cimerepaizsok szaporodnak minden új tulajdonossal.

A newyorki gyilkosság.

A megvádolt rendőrség.

A lapok egyre érdekesebb részleteket közölnek Rosenthal Hermann játékbank-tulajdonos meggyilkolásának részleteiről. A gyilkosokat még most sem kerítette kézre a rendőrség. A letartóztatott Shapiro soffőr kijelentette, hogy az automobilban levő emberek banditák voltak, akiket játékosok béreltek fel a gyilkosságra. Newyorkban nyíltan beszélnek, hogy a rendőrség maga szervezte Rosenthal meggyilkolását. Waldo rendőrbiztos felszólította Whitmann ügyészt aki a rendőrséget a gyilkosságban való bűnrészességgel vádolja, hogy bizonyítsa be állításait. Waldo kijelentette, hogy a rendőrség tudott arról, hogy a játékbank tulajdonosának életére törnek, hogy Rosenthal ne vallhasson ellenük. A rendőrség azt mondja, hogy ismeri a gyilkosokat. Négy gyanús embert már letartóztattak és 300 detektív üldözi a hűnösöket. Rosenthal meggyilkolása azonban a newyorki apacsvilág közt létrejött titkos megállapodásnak eredménye. E megállapodás szerint 5 millió ember élete és vagyona, kényelme ki van szolgáltatva a rendőrségnek. Rosenthal e titkos összeköttetés áldozata, mert beárulta az ügyészségnek, hogy a rendőrséget a játékosok megvesztegették.

Különös válópör.

A lefüggönyözött vasúti kocsi titka.

Itten kérem, arról lesz szó, hogy egy urnak a kis felesége, — el akar válni az urától, mert ez az ur nagyon különös szituációktól árnyaltan utazott a napokban Pestre. Egy igen sikkés hölgygyel utazott, lefüggönyözött kocsijablakok mögött. A kis feleség testj szemeivel látta a lefüggönyözött ablakot és lelki szemekkel asszonyi élességével megsejtette, hogy mi történik belül. Mi nem tudjuk, mi történhetett belül, pedig szeretnénk tudni, valamint az a járásbíró is szeretné tudni, a kinek hatalmában vagy az igazság, melylyel szigorú választó-bírátyát állít, vagy nem állít férj-urunk feleség urnánk közé.

Nyári, lanyha, de igen érdekes probléma vetődik föl ebben az ügyben. Ez: Ok-e a válópör megindítására az a körülmény, hogy a férj egy ügyesen ringó sikkés és finom nővel lefüggönyözött kocsi ablakok mögött utazik?

Erre a nem mindennapi kérdésre kell választ adnia egy árásbírónak, a hozzákerült és ítéletre már megérett pörben.

Egy előkelő állami tisztviselő leánya indította meg ezt a pört, a férje ellen, aki egy közeli községben lakik. A hölgy nem volt megelégedve férje életmódjával, és ezért válópört indított ellene, sőt otthagya férjét és hazaköltözött szüleihez.

Nemsokára azután, hogy a válópört benyújtotta, bepörölte férjét a bíróságnál tartásdíj iránt is. Előre ugyanjs nem tudható, hogyan ítélnék a válópörben s az addig húzódnak. Amíg az tart, addig az asszonynak joga van tartásdíjat követelni, ha a férj szolgáltatott okot a válópör megindítására.

A szóban lévő előkelő hivatalnok leánya havi kétszáz korona tartásdíjat követel. És ezt a követéssel indokolja: A férj nagyon sűrűn együtt volt a községbeli szép tanítónővel. Egy alkalommal Budapestig utaztak, külön fülkében, lefüggönyözött ablakok mellett.

A járásbíró két kalauzt ki is hallgatott, akik azt igazolták, hogy ezen a hosszú uton a fiatalok csakugyan zavartalanul együtt utaztak. A férj hevesen tiltakozott a vád ellen.

— Az a hölgy, akivel együtt mentem, tisztességes, becsületes nő és nem tartom megengedhetőnek, hogy ilyen kalandos ügyben a nevét belevonják.

— Hát hogyan kerültek önök egy fülkébe? — kérdezte a bírő.

— Véletlenségből — felelte a férj. Véletlenül ugyanabba a fülkébe mentem be, melyben az a tanítónő egyedül utazott. Hát tehetek én erről, vagy az a nő oka lehet ennek?

— És a lefüggönyözött ablakok? — kíváncsiskodott a bírő kötelességszerűen.

— Istenem, hát erősen besütött a nap és kénytelen voltam elhuzni a függönyöket. — Azután a férj jindignálódva mondta:

— Kérem, én szeretem a feleségemet és nem tudom, miért akar tőlem elválni. Én szeretném, ha visszajönné hozzám.

A hölgy megfelelt erre:

— En nem élhetek egy fődél alatt olyan férfival, aki az ideje nagy részét az iskolában tölti. A tanítónő...

— Ugyan kérem — vágott közbe a férj — én hivatalos teendőimet végzem az iskolában. Én a községben iskolagondnok vagyok, kötelességem a tanítást ellenőrizni.

Ítéletet még nem hoztak ebben a nehéz pörben. A férj állítása szerint alaptalan fiai pletyka miatt akarják a feleségétől elidegeníteni.

Aktuális strófák

Ungmezei jereimád.

Ungmezei hegyormok közt Szomorú hír járja, Faluszérlől faluszérlre, szelek szárnyán jut el szájról-szájra. Ungmezei szolgabíró — szigorú — Nagyfejű és nagyhatalmu: A szavára utnak indul, Ezer csendőrs ezer hajdu. Ungmezei szolgabíró

Kiadta a parancsot:

«Vasárnapon a korcsmába — Az ajtóra kívül-belül Rátegyék a lakatot; Becsukják az ablakot!» Szombat estől a hétfői Hajnalhasadásig Szomjas torkod borítottól Ugyan meg nem ázik. Ungmezei hegyormok közt USzomorú hír járja, Ezer csendőrs ezer hajdu Viggár ott — a józanságra. Ungmezei szolgabíró szigorú ur Valóságos szörnyeteg. Ungmezei faluk sorján A jó kedvet ölte meg. Főbíró ur Isten áldja — Mondja hát, hogy mit kívánja, Mikor igyek hát az ember, Ha a korcsma ajtajára Nagy lakatot tételett. Hogy az Isten verje meg... Aki a zárt kifunkálta. Főbíró ur nem igazság, Amint maguk adják-ontják, Így növelni, szaporítani Szegény ember baját-gondját. Sok gondok közt, szegény fejünk Még azt kell, hogy kitalálja Bezárt ablak s csukott ajtón Hogy jutunk be a korcsmába.

Női soffőrök.

Mánásasszonyok soffőr vizsgája.

Kolozsvárról jelentik: Az első mánásasszony-soffőröket tegnap avatták fel Kolozsváron, hivatalosan elismert gépvezetőkké.

Gróf Teleki Gézané és gróf Bethlen Adámné kapták meg Hadady Endre rendőrfőkapitánytól a soffőrigazolványt.

Tegnap délben folyt le a tulajdonképpen soffőrvizsga a zsuki kanyargós, nehéz, meredek utakon, ahol egy kipróbált gyakorlott kezű férfi-soffőrnek is ki kell tenni magáért, hogy kudarcot ne valljon.

Délelőtt feltizenegy órakor indultak el Kolozsvárról a főkapitányság udvaráról egy harminc lóerős Benzgépén a főúr soffőr-vizsgázók és a vizsgálóbizottság hivatalos tagjai. — Hegyi Gyula kerületi iparfelügyelő és Hadady Endre főkapitány társaságában. A gép kormányra előtt gróf Teleki Gézané ült, aki a vizsgálóbizottság ámulatára hatvan kilométeres sebességgel, fölügyes biztonsággal vezette ki a kocsi gróf Teleki Géza zsuki birtokára. A tulajdonképpen vizsga Zsukon vette kezdetét, ahol a főúr soffőr-nők felváltva egymást, a legvisszariasztóbb hegyi utakon járték szerbiztonságával vezették a nagy turakocsit. A lejtős utakon szédítő sebes menetben, gyorsan és biztosan stopoltak. Hadady Endre főkapitány ott a helyszínen, a zsuki kastélyban, ki is állította rögtön a főúr asszonyok soffőr-igazolványát, mely a következőképp hangzik:

Gépjármű vezetői igazolvány. Gróf Teleki Gézané és gróf Bethlen Adámné főúr asszonyok, a Kolozsvári kerületi gépjármű szakértő hatóságánál automobilvezető-vizsga le-

tételére jelentkeztek s miután neveztettek a belügyminiszeri rendelet által megkívánt életkort születési bizonyítvánnyal, testi szervezetük kifogástalanságát pedig orvosi bizonyítvánnyal igazolták, a főkapitányi hivatal a vizsga letételére július hó 17. napját tűzte ki, — melyen, Hegyi Gyula ker. ipari főfelügyelő — kerületi hivatalos szakértő és dr. Hadady Endre főkapitány jelenlétében gépkocsi vezetésre képesnek találtattak és részükre a tizenhat lóerőnél nagyobb üzemi gépjárművek vezetésére, az igazolvány a mai napon kiállított.

Kolozsvár sz. kir. város főkapitányi hivatalától, 1912 július hó 17. Dr. Hadady, Endre, főkapitány.

Szépségverseny.

1. A szépségversenyekre akkor kerül sor, mikor a nyaralók pénze már fogytán van.

2. A szépségverseny a legolcsóbb nyaralási szórakozás, nem kerül semmibe és mégis egész jól eltölt vele az ember egy délutánt.

3. A szépségverseny a legbiztosabban megmutatja, hogy ki a nyaralóhelyen a legtisztességesebb asszony. Mert a szépségversenyt nem a legszebb, hanem a legtisztességesebb nő nyeri meg, aki mellett nem egy férfi kardoskodik, hanem mindenki, vagy senki.

4. A szépségversenyek az elmúlt hatvan év alatt nem változtak semmit. Akkor tudniillik, mint családi okmányaink igazolják, egy ilyen szépségversenyt a dédanyám nyert meg és a mai szépségversenyek győztesei is leggyakrabban bátran lehetnek dédanyám.

5. A szépségversenyeknek semmi közük a kftüntetett szépségéhez, a mely rendesen nincs is. Beavatottak azt állítják, hogy a szépség szó itt a fa jszépségére vonatkozik.

6. A szépségverseny rendesen jótékony célú, humánus intézmény. Tudniillik nagyon humánus dolog egy csunya lánnyal elhíjteni azt, hogy szép.

7. A szépségverseny győztesének nem az a fontos, hogy «én vagyok a legszebb», hanem az, hogy «mindenki csunyasabb nálam».

8. A szépségversenynek annyi köze a szépséghez, mint a szépségflastromnak. Eltakarja azt, ami csunya.

9. Az igazi szépség nem lehet megversengés nélkül, de a szépségverseny meglehet szépség nélkül.

10. Mikor a nyaralóhelyen megkezdődnek a szépségversenyek, akkor csomagoljatok össze és utazzatok haza. A szépségverseny sokkal biztosabban jelzi a nyári szezon végét, mint az első őszi eső.

11. A szépségversenyt gonosz és rossz emberek találták ki, akik megirigyelték a mások nyugalmát. A szépségversenynek ünnepnek kellene lennie, pedig tulajdonképpen ünneprontás.

12. A szépségversenyen kétféle nő vesznek részt, akik szépek voltak s akik sohasem voltak szépek.

Gyujtogatás egy liter pálinkáért.

Piromániákus paraszt suhanc

Nádudvarról jelentik: Molnár Imre 17 éves paraszt suhanc a napokban kora reggel 6 óra tájban felépőzött Varga Sándor tanyájára azon szándékkal, hogy a szobában szalma közé rejtett egy literes nagy üveg pálinkát ellopja. A suhanc meg is találta a pálinkát és most már az aggasztotta, hogy az ott hagyott üres szalmáról okvetlenül rájönnek alopásra. Ostoba és gonosz tervet eszelt ki, melyet nyomban végre is hajtott. A szalmacsomót meggyújtotta, azt remélve, hogy ettől tüzet fog a szoba egész berendezése és leég az egész ház.

Ezután nyugodtan távozott és a magával vitt pálinkából Boros József és Vida Gábor nevű barátait megkínálta, azonban ezek nem ittak belőle.

A tüzet reggel 8 óra tájban Varga Sándor gazda vette észre, aki éppen kifelé igyekezett a tanyára. Ekkor már a lángok a ház eresztét nyaldosták. A megrémült gazda összeszedődítette a tanyabeli szomszédokat és ezek segítségével sikerült elfojtani a tüzet, mielőtt az nagyobb kárt okozhatott volna az épületben. Így is odaégett a szobában levő télikendő, továbbá kabát, bunda, szűr, láda és egy favilla.

A gyujtogatással gyanúsított Molnár Imrét másnap elfogták a csendőrök és ezeknek töredelmes megvallotta, hogy ő követte el a gyujtogatást. Allitása szerint először csak a pálinkát akarta ellopni és aztán bünének következményeitől megrettenve, jutott a gyujtogatás gondolatára. Tettét megbánta. A csendőrök megtalálták nála a literes pálinkás üveget üresen. Maga iszogatta meg a pálinkát. A csendőrök a gyujtogatást letartóztatták.

Belefuladt a gödörbe.

Egy kis gyerek halálára.

Balmazújvároson tegnap délután Szabó Sándor 2 éves kis fia szülei-nek udvarán egy esővízgyűjtő gödörbe esett és belefuladt.

Az eset eddig elég szürke és nem volna éppen jelentékeny, ha nem volna feltűnő, hogy Balmazújvároson meglehetősen gyakoriak az ilyen pocsolgyavizbe fulási esetek. Alig egy hónapja, hogy Ujvároson hasonló módon fürdés közben fulladt a pocsolgyába egy kis fiú.

A balmazújvárosi eljárás egy kissé furcsa indokolással igyekszik elhárítani a felelősséget az ártatlan kis Szabó Sándor haláláért. Az eljárás jelentése szerint senkit sem terhel felelősség, mert Balmazújvároson úgy szokták, hogy minden ház udvarán nagy tócsa áll, melyben összegyűjtik az esővizet. Ha ez így szokás, akkor tényleg rossz szokás, nem is kell bővebben magyarázni, hogy miért. Magyarázza eléggé a nagy gyermekhalandóság. Hogy az udvarokon száradó pocsolgya kigőzöl-

gése különösen a forró nyári napokban mennyire közegészség-rontó, azt közszégy orvos azé rdemes eljárómagyarázza meg a balmazújvárosi ságnak. Mert az, úgy látszik, nem tudja és egészen természetesnek tartja, hogy kis gyermekek nyitott pocsolgyagödörbe hullanak, mint őszszel a legyek és lelik halálukat, mint a nemes közszégy kupaktanács nem-törődőmségének és vaskos tapintatlanságának szánandó kis martirjai.

Nincs igaza a nemes közszégy tanácsnak. Mert igenis van, akit terhel a felelősség a kis Szabó Sándorok haláláért. Magát a közszégy eljárást kell felelőségre vonni. Mert miért nem intézkedik, hogy az udvarokon tétongó halál-gödörök, döglésztő pocsolgyák betömessenek?

Az állam

jótekonysága.

(Készülő törvényről. A sorsjuttottak segélyezéséről. Beszélgetés Horváth Emil államtitkarral.)

A belügyminiszterium törvényjavaslatot készít elő a szegényügy rendezéséről.

Horváth Emil államtitkár, aki az előkészítés munkáját vezeti, egy újságíróval folytatott beszélgetése közben a következő érdekes megjegyzésekben világította meg a javaslat főbb irányelveit s az állami jótekonysági akciót általában.

A törvényhatóságoktól már beérkeztek a tájékoztató adatok. — Ezekre azért van szükségünk, hogy a mostani viszonyokról tiszta és teljes képet nyújthassunk majd a törvényhozásnak, másrészt, hogy megtudjuk, az egyes vármegyéknek, törvényhatóságoknak mekkora hitelek állnak rendelkezésére, mekkora a mostani szegényalap. Ezeket a kimutatásokat elkészítettük, nem mintha a mostani helyzetből akarnánk kiindulni, mert azt csak egy hézagossá szabályozza, amelyet mindenki kénye-kedve szerint magyarázhat és alkalmazhat. Az új törvény gyökeresen meg fogja változtatni a ma rendszert.

Az agkori biztosításról tartalmaz intézkedést a javaslat?

— Az agkori biztosítás! Mikor szociális törvényhozásról van szó, mindenkinek Anglia jut eszébe. Azt persze elfelejtik, hogy Angliának az agkori biztosítás 230.000.000, azaz kétszázharmincmillió koronájába kerül éventé. Olaszország is megpróbálkozott ezzel a speciális reformmal, — istenem, hisz oly gyönyörű dolog ez — de miután éventé 176 millió lírájába került, abba kellett hagynia két év leforgása alatt a törvény végrehajtását. Bennünket a lehetőségek, a financiaális módusok vezethetnek s így csak olyan törvényt terjesztünk elő, amely az ország anyagi teherbíráásával számol is...

— Mennyi segélyt osztott ki az állam a legutóbbi sorscsapások alkalmával?

— Erre a kérdésre csak az egyes sorsjuttottá vármegyék tudnának megfelelni, vagy tán azok sem. Nagyon sokféle formában adtuk segélyt. — Készpenzt adott az állam, társadalmi egyesületek és magánosok is gyűjtöttek. Adtuk azután inségmunkát. — Krassó-Szörény utait csak három év múlva kezdték volna kiépíteni, tekin-

tettel az áradásra, megkezdte a kereskedelmi kormány a munkálatokat most, hogy a kenyerüktől megfosztott népnek kereseti alkalmá legyen. A pénzügyminiszter inségkölcset folytósított, a földmivelésügyi vetőmagvakat osztatott széjjel. Két hónapra a katasztrófa után a sebek begyógyultak, a nép ereje, képessége, munkabírása helyreépült minden anyagi kárt s azt hiszem, Krassó-Szörény aratása csak annyiban különbözik a többi vármegyétől, hogy ott a burgonya vagy tengeri érésére várnak a buza helyett. Ez a legszebb bizonyítéka a magyar nép életerejének ...

Két vonat összeütközött

Egy gyerek meghalt. Három utas és négy vasúti megsebesült.

Sulyos, halálos vasúti szerencsétlenség történt a Máv. Fülek—miskolczi vonalán, Barogfalva és Ajnácskő állomások között: az Ajnácskőről éjjel 1 óra 13 perckor elindított 7555. számú személyszállító tehervonat összeütközött a 7574. számú teher vonattal. Egy ötéves gyermek meghalt, három utas és négy vasúti alkalmazott megsebesült. A személyszállító vonatok a baleset helyén állással közlekednek. Az akadályt estére már nagyjából elhárították. — Hogy a borzalmas szerencsétlenséget mi okozta, arra nézve egyelőre nem nyilatkozott a Máv. igazgatósága.

A dobsini vonat, amely az Ajnácskő mellett történt vasúti baleset következtében nagy késéssel csak délelben érkezett Miskolcra, három sebesültet hozott. A miskolci üzletvezetőség részéről több tisztviselő különvonaton a helyszínére utazott. Vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy a szerencsétlenség oka és pontos leírása a következő volt: A fülekről indított 7555. számú vonat hajnali 4 órakor a rendes időben Ajnácskőre érkezett, ahol találkozása van a Miskolcra jövő 7574. számú tehervonattal. Az ajnácskői forgalmi tiszt, Kern János, eddig ki nem derített okokból az utóbbi tehervonatot a távjelzőnél feltartóztatta; erről megfeledkezve, a 7555. számú vonatot elindította. A teljes gözzel haladó vonat vezetője a kanyarodás miatt nem láthatta a távjelzőnél vesztelő vonatot és belerohant, amár az utolsó pillanatban az álló vonat vezetője észrevette a bajt és teljes ellengözzel visszahátrált. Az összeütközés kikerülhetetlen volt. Két podgyáskocsi teljesen összetört, 4 kocsí erősen megrongálódva kiesett a sínekről. Az utasok között nagy idelem támadt. A kocsi alól egy öt éves kis leányt holtan húztak ki. Öt utas, két mozdonyvezető és két fékező megsebesült.

A hibás forgalmi tisztviselőt, aki csak tavaly tette le a tanfolyamon a vizsgát, felfüggesztették. A sebesültek egy részét délután bevitték Miskolcra. Csornai András mozdonyvezetőt lakására szállították; az orvosok sulyos sérülést állapítottak meg rajta.

Későbbi hír azt jelenti, hogy a balesetből eredő kár 10.000 koronára rug. A pályát rendbehozták s a hajnali öt órai vonatok már rendszeresen közlekedhetnek.

Halál

a városi bérpalota építkezésénél.

A Piac-utca 26. szám alatt épülő új városi bérpalota második emeletéről tegnap délután munkázásban lezuhant Egri András 21 éves kömivessegéd és összezuza magát. A mentők beszállították a kórházba, ahol eszméletlenül fektűt. Mára virradóra belehalt szörnyű sérülésébe.

A rendőrség eddigi vizsgálata szerint senkit sem terhel felelősség, — mert a szerencsétlenséget a kömivessegéd maga idézte elő azért, hogy falrakás közben egy kiálló téglára lépett, mely azonban letörtött alatta és elveszítve az egyensúlyt, lebukott az állványról.

Valószínű, hogy az ügyészség elrendeli a hulla felboncolását.

Borzalmas

véres családi dráma.

Véres családi dráma történt tegnapelőtt Porcsalma községben. Egy feldühödött férj kést emelt feleségére, akit egy késszurással megölt. A gyilkos férj azután önmaga ellen fordította az élesre fent, felesége vérével áztatott konyhakést s felvágta balkezén az ereit.

Nagy István porcsalmi lakos már régebbi idő óta észrevette, hogy a felesége hitlen lett hozzá. A férj emiatt többször kérdőre vonta feleségét, aki mindannyiszor kitérő választ adott, majd mikor Nagy erőlyesebben lépett fel, az asszony tagadta, hogy mást szeret. A férj látáhatóság megnyugodott felesége kijelentésére, titokban azonban folyton figyelte az asszonyt. A napokban Nagy egy névtelen levelet kapott, amelyben újra értesítik, hogy a felesége állandóan megcsalja egyik falubeli legénygyel, Kovács Jánossal.

A megcsalt férj ekkor elhatározta, hogy próbára teszi feleségét. Szerdán délelben azzal távozott el otthonról, hogy sürgős ügyben elutazik s csak péntek reggel tér vissza. De nem utazott el, hanem egész nap a háza előtt leskelődött. Este kilenc óra tájban észrevette, hogy Kovács János bemegy a házába.

A megcsalt férjet ez végképen elkeserítette. Pár pillanat múlva utána ment a csábító legénynek, akit bizalmas együttlétben talált a feleségével. Ezt látva Nagy, felkapta az asztalon levő élesre fent konyhakést s azt felesége torkába dőfte. Az asszony jajkiáltás nélkül esett össze s pár pillanat alatt meghalt. A megcsalt férj, amikor látta, hogy felesége meghalt, maga ellen fordította a felesége vérével áztatott kést s felvágta a bal kezének ereit. A szerencsétlen ember orvosi segély hiányában elvérzett. A családi dráma áldozatait tegnap délután temették el a porcsalmi temető halottas házából.

HIREK.

Vér.

Hogy napról-napra látjuk ezt a szót a fővárosi lapok hasábjain vastag betűkkel kinyomtatva, azon már nem csodálkozunk. Csendesben megnyugszunk benne, hogy ilyen az élet s ha az élet ilyen, akkor igazán nem csodálatos, hogy az egész földkerekség, vagy csak egy ország rengeteg népe között is minden napra akad egy-két véres história, aminek az élet nehézsége, a lappangó szenvedélyek féktelensége, vagy cinikus gazság az oka.

De meg kell döbbennie az embernek, amint ezt a sötét tragédiákra emlékeztető, nehéz illatu, furcsa rövidke szót napról-napra kénytelen, mint helybeli szenzációt, olvasni. S a megdöbbenés erejét csak fokozza az, hogy túl a kis korcsmai verekedéseken, túl a féltékenségi bosszún, sőt a fekete-lelkű gonosz gyilkosságon is, itt a legfőbb jelentőségű vérfajtról ad hírt leggyakrabban ez a helyi szenzáció. Olyan vérről, amit nem elvadult és beszámíthatatlan állatúság ontat, hanem amelynek számára a saját szívéből nyit csatornát az elkeseredett, életunt kéz. Az öngyilkosság minden szenzációnál szomorúbb jelenség, mert nem elég szik meg a halálára elszánt egén vérével, hanem rettenetes perspektívát nyit a szemlélő elé. Egy öngyilkosság a legtrikább esetben jelent valami egyéni tragikumot, leggyakrabban tömegeknek, osztályoknak közös nyomoruságai, fájdalmai, vagy bűnei lobdának ki abból a kézbe, amely a fegyvert megragadja.

Semmi kétség sem lehet ennek a megállapításnak az igazságában. Nézzük a mi városunkban történt legutóbbi öngyilkosságokat, mit felelnek a szerencsétlenek a nagy miérte: — nem lehetett enyém, akit szerettem, — féltem a nyomortól, — nem tudtam tisztességesen megélni... Hányan, de hányan vannak, akik elmondhatják ugyanezt, de akiket szegény szerencsésük megkímélt attól, hogy tulságos érzékenységből ebbe a buszba, az öngyilkosságba tévedjenek.

Vasárnapi istentiszteletek. 1912 évi július 21-én prédikálni fognak a ref. templomokban a következő sorrendben: A Nagytemplomban Demeter Gyula s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Nagy Lajos s.-lelkész; Kosuth-utcai templomban Polgár Gyula s.-lelkész; Ispottály-templomban Konrád Zoltán s.-lelkész, városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár; csapókerti imaházban Kovács János vallások. lelkész; homokkerti imaházban Bay József hittanhalgató.

Körte-ünnepély. A debreczeni festő munkások 1912. évi július hó 27-én esti 8 órai kezdettel a Margit-füredőben levő Munkás-Oththonban saját pépztára javára világpóstával, és táncmulatsággal egybekötött körte-ünnepélyt rendeznek. Belépti díj: személy-jegy a pénztárnál 1.20 K, előre váltva 1 K; család-jegy a pénztárnál 3 K, előre váltva 2.80 K. Jegyek előre válthatók: Frank Rezső Piac-utca 9, Nemes Gábor utódánál Piac-u. 31, Klein Vilmos festéküzletében Piac-utca 12., Berger J. festéküzletében Csapó-u. 10. alatt, és a Munkás-Oththon gondnokánál, valamint a ren-

dezőség tagjainál. Felülvezetések, tekintve a jótékony célt, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét az összmunkásság zene-kara szolgáltatja Bakos Pista vezetésével. Rendezőség: Diszelnők: Dihén János, Polgári Barna v. b. elnök, Bíró János v. b. elnök. Hatvani József v. b. főrendező. Szathmári József v. b. pénztárnok. Ellenőrök: Pálóczi Szándor, Szathmári András. Jegyző: Molnár Ferencz. — Táncrendező: Bakó Imre. Rendező bizottság: Arany Sándor, Balla Gábor, Biahri Lajos, ifj. Kiss Imre, Nagy István, Székely József, Szombati József, Szombati Jenő, Tim János, Tóth József. Kis bíró: Hock József. Csősz-leányok: Antonovics Böske, Bednár Zsófia, Keserű Gizike, Szilágyi Eszti, Tömöri Erzsike, Tömöri Juliska. Csőszök: Amtonyék Rezső, Bednár Ferencz, Kender Lajos, Kozma István, Nagy Sándor, Szekeres István. Postás leányok: Major Juliska, Szöllösi Mariska. Postások: Kozma János, Sári Gábor.

Az Árpád-téri templom. Érdekes egyházi eseménynek lesz a színhelye e hó 24-én délután négy órakor az Árpád-tér. Ekkor próbálják ki ugyanis a most újonnan épült református templom harangját, a melyeket ugyancsak akkor helyeznek bele a toronyba. Erre a jelentőségteljes ünnepi actusra hivatalosan megbízottak között ott vannak: Péntes Sándor, Dicsőfi József, Szele György, Dr. Márton Kálmán, dr. Ujfalussy József, Mácsay Sándor, P. Nagy Zoltán, Szendrő Sándor, Nagy András, Széll István, Pinczés Imre, Ekli József presbiterek és Bálint Sámuelné mint adakozó.

Pályázatok a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál. A kamara hivatalában a következő közszállítók tekinthetők meg: a m. ir. dohánjövendéki központ igazgatóságának hirdménye kislejezett vászon darabok eladása tárgyában. Pályázati határidő augusztus 13. A debreczeni kir. törvényszék és a hatósága alá tartozó járásbíróságok téli fa (tüzelő) anyag szükségletére vonatkozó pályázat. Határidő augusztus 14. A debreczeni kir. itélőtábla irodái és papír szükségletének biztosítása. Határidő augusztus 28. A közös hadügyminiszter ruházati és bőszerelési cikkekre vonatkozó hirdménye. A megfelelő felvilágosítások a kamara segédhivatalában nyerhetők.

Az «Egyetértés» hangversenye. A helybeli államvasút munkásaiból alakult «Egyetértés» dal- és zeneegylet saját helységeiben augusztus hó 4-én hangversennyel és táncdal egybekötött nyári mulatságot rendez. A régi jó hirnevű énekkar és zenekar közreműködése és a szokásos kitémő műsor biztosítja, hogy a mulatság sikere ez idén sem marad a múlt évek mögött.

A Debreczeni Iparos Dalegyelet, mint már jeleztük, július 21-én tartja nyári mulatságát a Bocskai-kertben. A rendezőség mindent elkövet, hogy vendégeink minél kellemesebben szórakozzanak. Meghívó jelen alkalommal nem küldeték szét, csak ez uton hívjuk meg városunk iparos közönségét s a bennünket pártoló intelligens közönséget e kedélyes mulatságunkra. Belépti-díj nincs, csak a jelvény megváltása címén kérünk 60 fillért személyenként. Műsor után azonnal kezdetét veszi a táncmulatság, mely esti 10 órakor fog véget érni. A zenét egy jónevű debreczeni zenekar szolgáltatja. A mérsékelt áru étel- és italokról a vígadó bérlője kezkesedik.

Hymen. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: Both Lajos—Szalkay Hermína, Mohr Mengyhért—Emerich Lujza, Pohl Ferenc—Pa zelt Emma, Ahron Lajos—Tolnay Ella, Szentjóbby Szabó Loránt—Kállai Eszter, Kovál János—Szöllösi Eszter, Dóczy Lajos—S hodoller Piroška, Rágályi Bálint—Bakó Juliánna, Pál Sándor—Fejes Eszter.

Football mérkőzések a Sport-téren. A nagyerdei Sport-téren érdekes football mérkőzés lesz vasárnap délután három órai kezdettel. Az «Egyetértés» és a «Nyomdász Sport Club» a kitűzött «Sport Élet» díjáért fog mérközni. A mi előre is látható, az Egyetértés igen erős ellenfele lesz a Nyomdász Sport Clubnak, de lehetőleg arra fog hatni a Nyomdász Sport Club, hogy a legutóbbi 2—0 eredményt fényes győzelemmel ismét elérje, amit nem ki-zárt dolognak tartunk, miután a nyomdászok egészen új összeállításban lépnek a küzdelembe. — Ezután a mérkőzés után a DTE I. és II. csapata fog barátságos mérkőzést tartani — 6 órai kezdettel — dr. Löbl vezetése mellett.

A Kereskedelmi- és Iparkamara új székházának zománc-jelzőtábláit és ajtószámait pályázat útján Horovitz Zsigmond nyomdatulajdonos és papírkereskedő kapta meg, aki a legelőnyösebb ajánlatot tette.

A debreczeni könyvkötők és doboz-készítő munkások és munkások a «Magyarországi könyvkötők rokkant- és nyugdíj-egyelete» javára június 28-án délután 3 órai kezdettel a Bocskay-kertben műsorral egybekötött nyári táncmulatságot rendeznek. A közönség szórakoztatására a rendezőség több rendbeli társasjátékról gondoskodik. Műsor számainkon kívül a következő szórakoztató játékokat és látványosságokat élvezheti a közönség: Díjtekvés urak és hölgyek részére, értékes díjakkal; világpósta, versenyfutás, lepényevés, lisztvadás. Világhírű miskolci kocsonyás-sátor, festett csőrűek és Eszau lencsége stb. Este fényes tűzijáték, melyet Rőb, világhírű piroteknikus saját laboratóriumában készített és kérésünkre személyesen rendez. Tűzijáték után tánc reggelig. A zenét ifj. Berki Zsiga jóhírű zenekara szolgáltatja. Belépő-jegyül műsor szolgél. — Műsor ára: előre váltva 80 fillér, a pénztárnál 1 korona.

Házasságkötések. Az elmúlt héten házasságot kötöttek: Nyisnyai Agoston lakatos segéd—Nagy Zsuzsanna, Szedlák Rezső bankhivatalnok—Tamás Ilona, Oláh Barnabás államvasuti fogalmazó—Katona Jolán, Mányok György férfiszabó segéd—Bonyhai Róza, Szepesi Gyula cipész-segéd—Nyilas Margit, Kovács Kálmán fűszerkereskedő—Horváth Ilona, Horváth Lajos helyi vasuti kalauz—Jobbágy Mária.

Fényképezési készülékek műkedvelők részére. Ajánljuk mindenkinek, aki a fényképezést, ezt az első-rangu, szép sportot megakarják tanulni, hogy úgy fényképező gépet, mint hozzávaló cikkeket az 1854. év óta fennálló elősmert, régi, jőnevű **A. Moll.** cs. és kir. udvar szállító cégtől, Wien, I., Tuchauben 9. szerezze be és kérje e cégnek illusztrált árjegyzékét, melyet készséggel megküldenek mindenkinek.

Halálozások. Debreczenben a mai napon elhaláloztak: Kanál Ferencz fuvaros, Pete István, Kardos Józsefné szül. Takács Zsuzsanna, Kiss Juliánna.

Vajjon hol siratják?

Öngyilkosság vagy büntény

Szatmárról jelentik: Csütörtök este a Szamosnak az oroszlán részén, ahol a homokot szokták szedni, az emberek egy hullát találtak a vízben. A hullát, amely már a felismerhetetlenségig fel volt oszlova, a mentők beszállították a kórház halottas kamrájába, innen vitték a zsidótemető halottas házába, ahol már koporsóba is helyezték.

A hullát dr. Göbl Alajos és dr. Vajjay Imre törvényszéki orvosok megvizsgálták.

A törvényszéki orvosok a hullán külerőszak nyomait fedezték fel. Az orvosok erről jelentést tettek a rendőrségben, ahol elrendelték a hulla felboncolását.

A hivatalos boncolás péntek délután történt meg, amikor is megá-lapították, hogy a hulla már 10—14 napja lehet a vízben, s valószínűleg bünténynek lett áldozata.

A boncolás azért nem vezetett pozitív eredményre, mert a hulla már teljesen feloszlásnak indult s a belső testrészek is elnyálkosodtak.

A hullát lefényképezték és a fényképet megküldték az összes magyarországi csendőr- és rendőrségeknek.

A csendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Tarka krónika.

Egy kis különbség. A tanár ur jóslata.

A hadnagy ur kivonult a szakaszával célzó gyakorlatra. A szakasz pompásan lö, csak egyetlen egy katona hibázta el mindig a céltablát. Végre megunt a hadnagy a katona ügyetlenségét.

— Az isten szent szerelméért — ooidott rá — mi maga a magán-életben?

— Szabó vagyok — mondotta elkeseredetten a katona.

— Nahát akkor különben célozhatna. Hisz maguk a legvékonyabb tű fokába is beletalálnak a befűzésnél.

— Igenis, hadnagy urnak alésan jelentem, — de egy kis különbség mégis csak van. Mi nem szoktunk háromszáz méterről befűzni.

A tanár urak szinte kivétel nélkül és szinte szenvedéllyel ijesztetik a tanítványaikat azzal, hogy jövendő életpályájukra vonatkozó jóslásokat dörögnek a füleikbe.

— Magából nem lesz semmi. Rossz végre jut majd. Az ilyen emberek, mint maga, sohasem lesznek az emberiség hasznára, stb. Ilyen ezekkel hasonló látnoki figyelésekkel iparkodnak a professzor urak rendet és szorgalmat oltani nebulóikba. — Néha azonban izgalmukban egy kicsit túllőnek a célon s olyant is mondanak, ami inkább mulatságos, mint fenyegető. Így például egy debreczeni tanár multkor ezzel fenyegette meg egyik hanyag és rossz magaviseletű tanítványát:

— Szegyelje magát, — förmedt rá a tanár ur — maga napról-napra jobban züllik. Meglátja, mi még az illavai fegyházban fogjuk egymást viszontlátni.

Anyák figyelmébe.

A csecsemők veszedelme

A nyári hónapok rengeteg veszedelmet rejtenek magukban a csecsemők számára. A minap a berlini bölcsőde orvosigazgatója előlevesztést tartott az anyáknak, hogy védekezzenek gyermekeik érdekében a nyári veszedelem ellen. A felolvasás után a hallgatóknak füzeteket osztottak ki, amelyek írásban is kioktatják a szülőket a teendőkről. A nyomtatványban a többi között a következőkre figyelmezteti a szülőket:

A forró időszakban semmi sem romlik olyan hamar és könnyen, mint a tej. Azért, ha csak lehet, anyatejjel kell a gyermeket táplálni. Ugyanígy nem tanácsos a csecsemőt nyáron elválasztani. A gyermeknek csak négyóránként szabad táplálékot adni, vagyis ötször naponként. Éjszaka nem szabad az etetéssel nyugalmát zavarni. A csecsemőt mesterségesen táplálni csakis az orvos felügyeletével lehet. Vigyázni kell ám a tisztaságra. A szopósüveget minden használat után forró vízzel ki kell öblíteni, nehogy az üveg alján maradt tej erjedésnek induljon s a következő porciót megfertőzze. Nagy gondot kell fordítani az étel adagolására is. Különösen a nyári időszakban jusson eszükbe az anyáknak ez a mondás: a sok a jóból is megárt. Legjobb ürmértékkel ellátott üvegeket használni, amely pontosan megmutatja, hogy mennyit lehet a gyermeknek enni adni, csakis ilyen üveg segítségével lehet a rendes adagolást megállapítani. A szívócsövet használat után sóval, vagy bóraxszal kevert vízben ki kell főzni s használatig tiszta vízben lefődvé kell tartani. Veszedelmes az úgynevezett cucsi, amely nyáron a legsúlyosabb megbetegedéseknek lehet okozója. A tejet csak olyan helyről szabad beszerezni, amelynek tisztaságáról meggyőződést szereztek. A tejet rögtön föl kell forralni, aztán gyorsan lehűteni és hideg vízbe állítani. A vizet többször fel kell frissíteni, hogy a tejerjedését megakadályozza. — Egyik edényből a másikba önteni a tejet nem szabad, a legjobb használatig egy edényben hagyni. Inkább kevesebbet adjunk a csecsemőnek, mint többet. A kevés tápláléktól még nem halt meg gyermek, de a soktól igen. Ha az anya észreveszi, hogy gyermeke gyomra nem funkcionál kifogástalanul, hagyja rögtön abba a tejjel való táplálást s csak orosz teát vagy kamillateát adjon neki, amíg az orvos tanácsát ki nem kérte. De csak tizenkét órén át nélkülözheti gyermekénél a tejtáplálékot. E forrószakban a csecsemőt is, ép úgy, mint a felnőtt embert, szomjúság gyötri, azért a nyári időszakban naponként háromszor-négyyszer vízben lehűtött gyöngye teát lehet adni a gyermeknek, de lehetőleg cukor nélkül. Vigyázni kell arra is, hogy a csöppseget ne takargassák agyon a hőségben. Minél több friss levegő éri a csecsemő testét, annál jobban fejlődik és egészségesebb. A tollas ágynemű s gumilepedő valóságos gyötrelmem nyáron a gyermeknek, — ezért el vele. Fekteszük az apróságot lószőrmatrácra és takarjuk be könnyű

nyű pikke-takaróval, de úgy, hogy szabadon mozoghasson. Ha a takarót leruggalja, az se baj. Minél többet van a gyermek a szabad levegőn, annál egészségesebb. Aki nem tarthatja szabadban gyermekét, az ügyeljen legalább arra, hogy azt a szobát, amelyben a csecsemő tartózkodik, szorgalmasan és alaposan szellőztessék. Az enyhe léghezam nyáron sohasem árt a gyermeknek. A gyermeket legalább is egyszer naponként hideg vízben meg kell fürösztetni a gyermekét. A hideg víz edzi és ellentállóképessé teszi a gyermeket minden betegség ellen. Tiszta, triss levegő és helyes táplálkozás a legjobb védőeszköz a nyári veszedelem ellen.

Közgazdaság.

Mikor van a csillagfürtmag elvetésének ideje?

A homoki gazdaság egyik legkisebb zöldtrágya növénye a csillagfürt. A homoki földek csekély termőképességének ugyanaz az az egyik oka, hogy a talajban incsen elegendő humusz s incsen elegendő nitrogén, ennek következtében a növények rosszul fejlődnek benne, kicsiny terméseket adnak, mert a homokot elmozdítja gyökereitől a legkisebb szél is, humusz hiánya miatt s így könnyen kiszárad, könnyen kifagy, könnyen kiszárad, könnyen kifagy, de meg nem is fejlődik jól, mert a homok talajban rendkívül kevés a nitrogén, ezen legfontosabb növényi tápláló anyag.

Segíthetünk e bajon istálló trágyázással is, csak hogy erre a célra nagyon sok istálló trágyára volna szükség, többre, mint a mennyivel a homoki gazda rendelkezik. A homoki gazda rendszerint nagyon kevés istálló trágyával rendelkezik nemcsak azért, mert nincs elegendő tökély sok állattartásra, hanem főleg azért is, mert a homok talajok termése nagyon bizonytalan, igen rossz s így a homoki gazdának elegendő takarmánya sincsen. Eppen azért, mert nincs elegendő istálló trágyája a homoki gazdának, kell, hogy hozzányuljon a zöldtrágyázáshoz, amely kitűnően helyettesíti az istálló trágyát, amelyet olcsón lehet előállítani, s amelynek használata pl. Németország homok vidékein általánosan el van terjedve. A zöldtrágya növények ugyanis gazdagítják a talaj humuszban és gazdagítják nitrogénben is, mert képesítve vannak a levegőből nitrogént lekötni azon gumócskák segítségével, amelyek gyökereiken láthatók. Ebből a célból kellene tehát minden homoki gazdának pillangós virágú zöldtrágya növényeket termesztjen, amelyek közül különösen nyári vetésre a lapos magu fehér csillagfürtmag a legajánlatosabb. Található szoktuk ezt vetni olyan módon, hogy aratás után azonnal alászántjuk, megboronáljuk a tarlót, sőt egy kissé, ha a lehetséges, tömörítő géppel is megjárjuk sőt egy kis esőre várunk akár aug. végéig is, s az eső után azonnal elvetjük a csillagfürtmagot, még pedig géppel vetve 80—90 kg.-ot kat. holdanként, 10—12 cm. sortávolságban. Október közepéig egy méterre nő a csillagfürt, a mikor virágozni kezd s november közepén pedig teljes virágában alászántjuk s tavasszal burgonyát, zabot, árpát, vagy bármely más növényt vethetünk utána s a legjobb eredményeket fogjuk tapasztalni.

Miután azonban a homok talajból a nitrogén és a humuszon kívül hiányzik a káli és foszfor is, miután a csillagfürt zöldtrágyázással csak nitrogént és humuszt adunk a talajnak, szükséges mindenütt a zöldtrágyázást végzünk, a talaj foszforosav és káliumszükségletét káliuszuperfoszfáttal pótolni, amelyből 200 kg.-ot szórunk ki kat. holdanként a csillagfürtmag elvetése előtt.

Ezen gazdálkodási rendszerrel néhány év alatt esetleg meg is négy-szerezhetjük termés átlagajnkát.

A Németországba irányított magyar tojásküldemények késedelmes szállítása. A budapesti tojástopzsde felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben rámutat azokra a káros állapotokra, amelyek az utóbbi időkben a tojásnak Magyarországból különösen Délnémetországba való szállítása körül tapasztalhatók. A tojásküldemények ugyan is egy és ugyanazon utat hazánkban a német birodalom valamely kereskedelmi gócpontjába a legkülönbözőbb idő alatt teszik meg, aminek oka az, hogy a vasut az árukat rövid időközökben más és más kerülő utvonala iránítja és nem követi állandóan a vasuti üzletszabályzat 67. §. 2. bekezdés 3. pontjában előírt szabályt, hogy az előírt utrány helyet a vasutnak — többek között — csak azon feltétel mellett volna joga más utrányt használni, hogy az áru fuvarozási határideje ne legyen hosszabb, mint lett volna, ha a küldemény a fuvarlevélben megjelölt utrányon szállított volna. Ez által az áru késedelmesen érkezik meg és minőségileg devalválódik. A szállítók hosszadalmasága megkönnyíti a hazánkkal versenyzők helyzetét: így pl. az orosz áru az ötszörös és hatszoros távolságok dacára a legegyszerűbben uton és a magyar árut megelőzően, lehető legrövidebb idő alatt szállítatik, az olasz vasutak pedig teher- és szállítmányi díjak fejében gyorsárúként továbbítják a tojástart, úgy, hogy az négy nap alatt Németországba érkezhetik. A tozsde elnöke azzal a kérelemmel fordult a miniszterhez, miszerint a tojástartnak a lehető legrövidebb idő alatt és a legegyszerűbben utvonalon való szállítása iránt intézkedjék.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evalon-tabletták,

meliknek káros következményük nincs. Próbadoz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerár

Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejtájás, oldalnyílás, hát- és derekfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szaga

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbátvev 50 fillér. Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő ezégeknel: BATÁRY JIMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárában. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátvev állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Amerikai Parti Áruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árákat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek.

Finom zefir férfi ingek	K 2.50-tól
Finom fehér	2.—
Férfi gallérok	—18
„sapkák	—50
Fiu és leány szalmakalapok	—30
Finom női batist és zefir blousok	—2.—
Finom női selyem blousok	3.—
Férfi nadrágtartók	—50
Kész pongyvlak minden kivitelben	4.30
2 méter szerb vászon	—22
Selyem sálak minden elfogadható árért.	

Tisztelettel Löwenheim Albert.

NYILT-TÉR

Serravallo's

Vasas Rina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágyerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/2 L. uvegekben 2-60, Korona 1 L. uvegekben 4-80 K.

Előkelő

minden ágazatot mivelő nagy

biztosító intézet

egyik vidéki főügynökségének vezetésére alkalmas biztosítási tisztviselőt keres. Olyan erők, akik a biztosítás minden ágazatában jártassággal bírnak, szervezésben és üzletszerzésben nagy gyakorlatlall rendelkeznek az irodai munkálatokat végezni tudják, küldjék be ajánlataikat a referenciák megjelölésével „Szorgalmas és megbízható” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest VII. Erzsébet-körút 37.

Borivóknak a bor keveréséhez!

NATTONI FELE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A dugó égetése
közömböskö
a bor savanyúságát,
íze kellemesen pozsgó.
Nem füstli a bort.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET folyósított a lehető legolcsóbb kamattal s legelőnyösebb fizetési feltételek mellett — személyhitelre, jelzálogra — az ingatlan legmagasabb értékéig.

RÁCZ BÉLA

12 év óta fennálló BANK és INFORMÁCIÓ IRODÁJA, Fővárosi és Vidéki Hírlapok képviselősege. DEBRECZENBEN, Csapó-u. 12. sz. Megyei telefon 300. szám.

HIRDETÉSEKET szerkeszt s az általa képviselt hírlapokban — olcsó díj mellett leköszöltet. A hirdetések pontos és hibátlan megjelenésére felügyel.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

HÁRSFALVA gyógyfürdő
klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta- és távirda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1 — szeptember 30.** Gyönyörű fekvés. ózondus hársfa és fenyőfaerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz-gyógyintézet, sós- és fenyő belégző termék (Inhalatorium), savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. **Gyógyvize kitűnő hatású** tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdagatok, hólyaghurut, specifikus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migräne, histeria, szédülés, nehézlégzés, hipochondria, vérbajok, köszvény, görvély, bujakkór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál

Hársfalva, Bereg megye.

a fürdőigazgatóság.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépítőszere
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepilők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fil. Margit-puder 1 K. 20 f.** Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD
KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Eressey Gábor gyógytárakban.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér**-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérietik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékról apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Külföldi praxissal rendelkező, felső ipariskolát végzett fiatalember, ki a műszak minden ágában jártas, Debreczenben állást keres. Szíves megkezeséseket «Műszaki» jeligén a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári áron kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipariskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmazást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefekötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Cím: Benedekfy Béla kefekötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

CS.NOSAN butorozott különbejárata utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható Bíró Pánnak mikepércsi országút mellett eső kertgazdaságban.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S einfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesterrel

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bod-ga helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adófnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közti.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazása azonnal beléphet. Eötvös u. ca 64.

BUTOROKAT könyvterendezéseket kiadón tart. Bajt József-asztales (Csapó) Berek-utca,

Vizvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZEKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléshez készített, csusz és a meg-hűlés egyéb következményeinek legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidára üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyon harisnya és

párisi ujdonságokban

Nyári Occasio

leszállított árakon!

Finom francia Grenadinok	K	1.14
Bordürös francia Delinek	"	1.50
Selyem batisztok	"	— 66
Ruhavásznak minden színben	"	— 54
Ruhavásznak szép új mintákban	"	— 66
Mosó Delinek	"	— 54
120, Maderia batisztok	"	1.50
120, Maderiabatiszt Volant-ok	"	2.70

Lakóvek Csipkegallérok

Csakis elsőrendű minőségek.

Bosznay J és Társa

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Hygienikus ujdonságok

és halhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyártású: mány, eredeti csomagolásban:

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K. „Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K. Ezen új és modern technika szerint készült óvszer különlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmulják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJ!

a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség. — Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummi áruk gyára Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Alapított 1878. Telefon 13-76.

Egy okos fej

elsajátítja azon vitaminokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. V nyek ingye.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vilanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idejére olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: **Dr. Vladár József** Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.